

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ГРУПАХ РАНЬОГО ВІКУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма педагогічна практика в групах раннього віку для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **012 Дошкільна освіта** освітньої програми **Дошкільна освіта**.

Розробник: Шикітка Галина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 15 від « 27 » червня 2024 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

(підпис)

/Оксана ПОВІДАЙЧИК/
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від « 27 » червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

(підпис)

/Олена ПОПАДИЧ/
(прізвище та ініціали)

© Шикітка Г.М., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	2	2
Загальна тривалість у тижнях – 4	Семестр:	
	1	2
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Індивідуальна робота	
	60	60
	Самостійна робота:	
	120	120

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою педагогічної практики в групах раннього віку є формування у здобувачів освіти загальних і професійних компетентностей, умінь та навичок педагогічної роботи з дітьми другого та третього років життя.

Завдання педагогічної практики:

- формувати у студентів професійні компетентності щодо планування та здійснення освітнього процесу з дитиною раннього віку в різних формах освітньої взаємодії;
- закріпити та поглибити знання студентів про вікові особливості раннього дитинства та специфіку роботи з дітьми такої вікової категорії;
- добирати відповідно до мети, змісту діяльності методи, засоби та форми педагогічного впливу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей раннього віку;
- проводити психолого-педагогічні дослідження, добирати діагностичний інструментарій, аналізувати процес адаптації дітей раннього віку до умов закладу дошкільної освіти, проводити відповідні педагогічні заходи задля її полегшення;
- розвивати у студентів відповідальне ставлення до безпеки життєдіяльності дітей раннього віку та розуміння необхідності створення в умовах закладу дошкільної освіти здоров'язбережувального середовища.
- формувати навички встановлення партнерської взаємодії з батьками з метою спільної участі у створенні сучасного універсального дизайну в закладі дошкільної освіти; здатність до саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя.

Відповідно до освітньої програми, проходження студентами педагогічної практики (в групах раннього віку) сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага, толерантність).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, полікультурне середовище, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки в полікультурному суспільстві.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та

свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-15. Здатність до забезпечення індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей та потреб.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами, в тому числі міжкультурної взаємодії.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

КС-21. Здатність працювати з проблемними дітьми, в тому числі з внутрішньо-переміщеними.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження педагогічної практики в групах раннього віку є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 7. Вступ до спеціальності

ОК 9. Вікова педагогіка

ОК 10. Теорія виховання

ОК 11. Дошкільна дидактика

ОК 18. Основи загальної психології в дошкільній освіті

ОК 20. Вікова фізіологія та валеологія

ОК 22. Сучасні заклади дошкільної освіти в Україні і за рубежом

ОК 26. Методика ознайомлення з довкіллям дітей раннього і дошкільного віку

ОК 28. Основи образотворчого мистецтва з методикою навчання дітей раннього та дошкільного вік.

ОК 33. Педагогічна практика (ознайомча)

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 1
Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.	ПРН 2

Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 4
Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.	ПРН 5
Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових, індивідуальних, етнічних особливостей і можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.	ПРН 7
Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.	ПРН 8
Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.	ПРН 15
Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.	ПРН 18
Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.	ПРН 19
Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.	ПРН 20
Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 22
Вміти взаємодіяти з проблемними дітьми, в тому числі з внутрішньо-переміщеними.	ПРН 23

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження **педагогічної практики в групах раннього віку:**

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Планувати та організовувати освітній процес у групах раннього віку, цілеспрямовано добираючи методи, прийоми та форми виховної роботи, застосовуючи при цьому традиційні та інноваційні підходи, технології у реалізації виховного впливу; забезпечувати гармонійний розвиток дітей раннього віку; створювати сприятливе освітнє середовище для розвитку дітей і розкриття їхнього потенціалу.	ПРН 1
Здатність студентів діагностувати рівень розвитку дітей раннього віку, сформованості психічних процесів, різних видів діяльності; самостійно проводити розвивальну і виховну роботу з дітьми перших трьох років життя, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості.	ПРН 2
Застосовувати педагогічний досвід використання ігрової діяльності у освітньому процесі ЗДО; здійснювати організацію та керівництво ігровою діяльністю дітей раннього віку; формувати ціннісне ставлення до гри, її розвивальних, навчальних та виховних можливостей.	ПРН 4
Уміти налагоджувати взаємодію з родинами для забезпечення єдиних підходів до розвитку та виховання дітей раннього віку, проводити різні форми роботи з батьками: бесіди, консультації, тренінги тощо.	ПРН 5
Моделювати, конструювати, реалізувати освітній процес у групах раннього віку, на основі врахування індивідуальних та вікових особливостей, специфіки розвитку дітей з особливими потребами.	ПРН 7
Створювати оптимальне освітнє середовище для розвитку дітей раннього віку	ПРН 8

та дітей з особливими освітніми потребами. Підвищувати загальний рівень розвитку таких дітей через індивідуальний підхід та універсальний дизайн.	
Відповідно до освітніх програм дошкільної освіти та українського культурно-історичного досвіду визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього віку, формувати когнітивні, мовленнєві, моторні та соціальні навички, а також позитивне ставлення до власної культури та цінність співпраці і взаєморозуміння.	ПРН 15
Добирати ігрову діяльність для дітей раннього віку; моделювати заняття з розвитку дошкільників за різними технологіями, створювати навчально-розвивальне, предметно-ігрове, мовленнєве середовище в групах раннього віку.	ПРН 18
Здійснювати психолого-педагогічне дослідження особливостей розвитку дитини раннього віку, визначати рівень розвитку, складати психолого-педагогічну характеристику дитини.	ПРН 19
Реалізувати освітній процес у групах раннього віку, на основі врахування індивідуальних та вікових особливостей, специфіки розвитку дітей з особливими потребами. Добирати відповідно до особливостей розвитку кожної дитини необхідний методичний супровід та складати прогнози щодо його ефективності.	ПРН 20
Виявляти відповідальне ставлення до безпеки життєдіяльності дітей раннього віку та розуміння необхідності створення в умовах закладу дошкільної освіти здоров'язбережувального середовища., застосовувати технології та інновації, щоб забезпечити кращі умови для навчання, адаптації та соціалізації дітей раннього віку.	ПРН 22
Створювати освітнє середовище, яке відповідає потребам всіх вихованців, враховуючи тих, хто має різні типи потреб та обмежень. Здатність формувати позитивний психологічний клімат, створювати сприятливе освітнє середовище для проблемних та внутрішньо-переміщених дітей і надавати їм підтримку та ресурси для їхнього успіху.	ПРН 23

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази педагогічної практики в групах раннього віку визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом і підприємствами всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Базами проходження практики можуть виступати заклади дошкільної освіти, які відповідають вимогам програми практики, мають необхідну навчально-матеріальну та методичну базу і кваліфіковані педагогічні кадри.

Здобувачі проходять практику в закладах дошкільної освіти за місцем проживання або працевлаштування.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та підприємством.

Закріплення здобувачів денної форми навчання за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету, а здобувачів заочної форми – розпорядженням декана факультету (директора інституту).

Факультет суспільних наук наразі має підписані довгострокові договори співпраці з наступними підприємствами, що можуть стати базами практики під час проходження практики:

1. Договір про практику з Бедевлянським ЗДО
2. Договір про практику з Берегівським ЗДО
3. Договір про практику з Боронявським ЗДО
4. Договір про практику з Великогеєвицьким ЗДО «Казковий палац»
5. Договір про практику з Виноградівським ЗДО №8
6. Договір про практику з Драгівським ЗДО
7. Договір про практику з Забрідським ЗДО

8. Договір про практику з Золоторівським ЗДО «Сонечко»
9. Договір про практику з Ільницьким ЗДО №1
10. Договір про практику з Калинівським ліцей
11. Договір про практику з Кушницьким ЗДО №2
12. Договір про практику з Лазівським ЗДО (ясла-садок)
13. Договір про практику з Малораковецьким ЗДО
14. Договір про практику з Міжгірським ЗДО №2
15. Договір про практику з Паменським ЗДО
16. Договір про практику з Підпалозенським ЗДО
17. Договір про практику з Ракошинським ЗДО №4
18. Договір про практику з Самбірським ЗДО №1
19. Договір про практику з Стримбівським ЗЗСО I-III ст. № 1
20. Договір про практику з Стужицьким ЗДО
21. Договір про практику з Тарасівським ЗДО
22. Договір про практику з Ужгородським ЗДО №12
23. Договір про практику з Ужгородським ЗДО №21 «Ластовічка»
24. Договір про практику з Ужгородським ЗДО №26
25. Договір про практику з Ужгородським ЗДО №36
26. Договір про практику з Усть-Чорнянським ЗДО
27. Договір про практику з Хустським ДНЗ №8 «Ялиночка».

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ГРУПАХ РАНЬОГО ВІКУ

Кожен студент-практикант під час проходження практики обирає для себе одне індивідуальне завдання із переліку.

1. Зробіть аналіз однієї із форм життєдіяльності дітей раннього віку (сенсорно-пізнавальної діяльності, розваг, ігор, свят, роботи з батьками, інших заходів).

2. Доберіть форми роботи ЗДО із родиною і обґрунтуйте доцільність їх застосування у практиці виховання дітей раннього віку.

3. На основі проведеного психолого-педагогічного дослідження особистості дитини раннього віку визначте рівень та особливості адаптації її до умов ЗДО та сформулюйте рекомендації для успішної адаптації вихованця .

4. Проведіть опитування батьків: «Ранній розвиток дитини: «за» чи «проти?»» (з дотриманням логіки послідовності запитань).

5. Проаналізуйте роботу вихователя та життєдіяльність дітей упродовж першої чи другої половини дня, враховуючи вікові особливості дітей.

6. Схарактеризуйте створене розвивальне предметне середовище у ЗДО (зробіть його опис та сфотографуйте сфери і куточки розвивального середовища).

7. Підготуйте авторський дидактичний матеріал для сенсорно-пізнавального розвитку дітей раннього віку.

7. ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ (В ГРУПАХ РАНЬОГО ВІКУ)

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання у тижнях
1.	Настановча конференція щодо організації та проведення педагогічної практики. Складання індивідуального календарного плану-графіку роботи практиканта. Вибір індивідуального завдання.	1 день/1 тиждень

5.	Ознайомлення з закладом дошкільної освіти, керівником, методистом та вихователями закладу. Ознайомлення з орієнтовним розподілом занять, з календарним та перспективним планами роботи групи, ознайомлення з предметно-розвивальним середовищем в групі.	1 тиждень
6.	Спостереження за організацією життєдіяльності дітей в групах, аналіз організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку, ознайомлення зі специфікою освітнього процесу в групі з елементами практичних вправлянь (організація дітей на прогулянку, заняття, ігрова діяльність, спостереження та ін.). Спостереження за адаптацією дитини раннього віку до умов ЗДО. Спостереження за взаємодією сім'ї і дошкільного закладу у вихованні дітей раннього віку.	1-2 тиждень
7.	Консультації у вихователів та методистів, керівника ЗДО з організаційних та методичних питань.	1-2 тиждень
8.	Участь у проведенні всіх процесів життєдіяльності дітей та різних форм роботи (прийом дітей, організація самостійної діяльності, формування культурно-гігієнічних навичок, формування культури поведінки, ранкова гімнастика, гігієнічні процедури, сніданок, підготовка до занять, прибирання іграшок, переключення уваги дітей на інший вид діяльності, заняття, підготовка до прогулянки, спостереження на прогулянці; рухливі ігри, праця на ділянці, індивідуальна робота з розвитку рухів та фізичних якостей, самостійна ігрова діяльність; повернення з прогулянки, гігієнічні процедури, обід, підготовка до сну).	2-3 тиждень
9.	Підготовка і проведення пробних занять з різних розділів програми, проведення режимних процесів у закріпленій групі та їх самоаналіз. Виготовлення наочно-дидактичного матеріалу для роботи з дітьми раннього віку.	2-3 тиждень
10.	Самостійне проведення 2 залікових занять, проведення режимних процесів (I та II половину дня), проведення гри в групі дітей раннього віку.	4 тиждень
11.	Проведення психолого-педагогічних досліджень з метою вивчення психологічних вікових та індивідуальних особливостей дітей раннього віку. Спостереження за однією дитиною групи з метою написання психолого-педагогічної характеристики. Складання розширеної психолого-педагогічної характеристики вихованця групи раннього віку.	3-4 тиждень
12.	Ведення щоденника індивідуальних спостережень за освітнім процесом в групі дітей раннього віку ЗДО впродовж педагогічної практики. Виконання індивідуального завдання.	2-3-4 тиждень
13.	Написання звіту про проходження педагогічної практики в групах дітей раннього віку ЗДО.	4 тиждень
14.	Презентація та захист результатів проходження практики на звітній конференції з використанням мультимедійних засобів (відео, слайди, фото)	4 тиждень
15.	Загальна тривалість практики	120

8. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика проводиться на базі закладів дошкільної освіти, які відповідають вимогам програми практики, мають необхідну навчально-матеріальну та методичну базу і кваліфіковані педагогічні кадри.

Студенти проходять практику в закладах дошкільної освіти за місцем проживання або працевлаштування.

Програмою практики передбачена система поточного та підсумкового контролю за виконанням студентами окремих завдань та всієї програми практики.

1. У процесі педагогічної практики студенти ознайомлюються: зі статутом закладу дошкільної освіти (ЗДО); історією створення та розвитку закладу дошкільної освіти (ЗДО); інформацією про заклад дошкільної освіти (ЗДО); режимом роботи закладу дошкільної освіти (ЗДО); річним планом роботи закладу дошкільної освіти (ЗДО); територією закладу дошкільної освіти (ЗДО), предметно-розвивальним середовищем в групі; методичним та дидактичним забезпеченням освітнього процесу в закладі дошкільної освіти (ЗДО).

2. У процесі педагогічної практики студенти вивчають: зміст календарного та перспективного планів роботи групи; анатомо-фізіологічні, психологічні й індивідуальні особливості дітей раннього віку, досвід роботи вихователів з теми, яка розробляється в курсовій роботі з фахових методик.

3. У процесі педагогічної практики студенти залучаються до виконання таких видів діяльності: спостереження за організацією життєдіяльності дітей в групах; аналіз організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку; ознайомлення зі специфікою освітнього процесу в групі з елементами практичних вправлянь (організація дітей на прогулянку, заняття, ігрова діяльність, спостереження та ін.); виготовлення наочно-дидактичного матеріалу необхідного для роботи з дітьми раннього віку; участь в успішній адаптації дітей; спостереження та участь у проведенні процесів життєдіяльності (прийом дітей, організація самостійної діяльності, формування культурно-гігієнічних навичок, формування культури поведінки, ранкова гімнастика, гігієнічні процедури, сніданок, підготовка до занять, прибирання іграшок, переключення уваги дітей на інший вид діяльності, заняття, підготовка до прогулянки, спостереження на прогулянці, рухливі ігри, праця на ділянці, індивідуальна робота з розвитку рухів та фізичних якостей, самостійна ігрова діяльність, повернення з прогулянки, гігієнічні процедури, обід, підготовка до сну), проведення студентами-практикантами процесів життєдіяльності та різних форм роботи у парі з вихователем; проведення студентами-практикантами занять у парі з вихователем.

Обов'язки учасників педагогічної практики

Студент-практикант:

- 1) повинен бути присутнім у закладі дошкільної освіти (ЗДО) впродовж 5 днів на тиждень, не менше 6 годин у день (при цьому один день тижня виділяється студенту як методичний день);
- 2) виконувати всі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики;
- 3) ретельно готуватись до проведення занять, виховних і режимних моментів;
- 4) бути для дошкільників взірцем працелюбності, дисциплінованості, організованості, охайності;
- 5) дотримуватися внутрішнього режиму закладу дошкільної освіти (ЗДО), виконувати розпорядження адміністрації та керівника педпрактики;
- 4) подати звіт та необхідну документацію через 2-3 дні після закінчення практики.

Керівник практики від вузу:

- 1) розподіляє студентів на групи, закріплює їх за закладами дошкільної освіти (ЗДО);
- 2) організовує проведення настановчих і підсумкових конференцій за участю керівника практики, працівників закладу дошкільної освіти (ЗДО);
- 3) здійснює загальне керівництво й несе відповідальність за практику групи студентів, закріпленої за ними;
- 4) спільно з керівником закладу дошкільної освіти (ЗДО) знайомлять студентів із адміністрацією, нормативно-правовими документами, що регламентують діяльність закладу дошкільної освіти (ЗДО), правами і обов'язками суб'єктів освітнього процесу закладу дошкільної освіти (ЗДО); обсягом і функціями роботи вихователя та інших працівників закладу дошкільної освіти (ЗДО); умовами функціонування закладу дошкільної освіти (ЗДО);
- 5) консультує студентів з питань підготовки та проведення занять і виховних заходів, перевіряє і затверджує розроблені студентами плани- конспекти занять;
- 6) відвідує усі залікові заняття і виховні заходи, що проводяться студентами, аналізує та оцінює їх проведення;

- 7) здійснює контроль за практикою студентів, вчасно виявляє недоліки і вживає заходи щодо їх усунення;
- 8) проводить диференційований залік з педпрактики, виставляє загальну оцінку;
- 9) підбиває підсумки педагогічної практики та готує звіт.

Керівник від бази практики:

- 1) створює необхідні умови для виконання студентами програми практики, не допускає виконання ними функцій, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;
- 2) погоджує індивідуальний план і графік проходження практики з урахуванням пропозицій студента-практиканта на основі програми практики, умов та особливостей бази практики;
- 3) надає необхідну методичну допомогу, дає вказівки та завдання студенту-практиканту відповідно до його плану та графіку, перевіряє їх виконання, контролює зроблені студентом-практикантом записи у щоденнику практики;
- 4) допомагає студенту при складанні планів-конспектів занять і виховних заходів, здійснює контроль та оцінює проведення занять в умовах певної групи;
- 5) після закінчення практики дає письмову характеристику роботи студента-практиканта, у якій, зокрема, відзначає його професійні та особистісні якості, ставлення до виконання доручень, уміння використовувати набуті знання на практиці, а також об'єктивність і рівень підготовленого ним звіту про педагогічну практику.

**9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ,
ДОПУСК ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ**

Загальні вимоги до оформлення звіту

По завершенню педагогічної практики подаються такі звітні документи:

1. Щоденник педагогічної практики.
2. Індивідуальний план роботи студента-практиканта з помітками про виконання кожного виду роботи та оцінкою за підписом керівника практики.
3. Аналіз відвіданих занять проведених вихователем та іншими студентами-практикантами, самоаналіз проведених занять.
4. Конспекти залікових занять (сенсорно-пізнавального розвитку, образотворчої діяльності, ознайомлення з природним довкіллям).
5. Конспект проведення процесів життєдіяльності та колективних форм роботи (I і II половину дня).
6. Конспект проведення ігрової діяльності.
7. Психолого-педагогічна характеристика дитини раннього віку.
8. Письмовий звіт (у довільній формі), де розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращення умов, змісту та ін. проходження практики.
9. Характеристика роботи студента-практиканта, складена вихователем та підписана керівником практики з загальною оцінкою практики.

Порядок допуску звіту до захисту практики

Практика вважається пройденою, якщо студент-практикант у триденний термін після завершення педагогічної практики подав методисту-керівнику практики:

1. Щоденник педагогічної практики із планом проходження практики, аналізом проведених занять, оцінками та відгуками вихователя ЗДО.
2. Два конспекти залікових занять з різних освітніх ліній.
3. Конспект проведення процесів життєдіяльності та колективних форм роботи (I і II половину дня).
4. Конспект проведення ігрової діяльності.
5. Виконання індивідуального завдання.
6. Письмовий звіт (у довільній формі), де розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращення умов, змісту та ін. проходження практики.

7. Характеристику роботи студента-практиканта, складену вихователем із загальною оцінкою практики.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів

Педагогічна практика студентів оцінюється за всіма видами діяльності відповідно до розробленої системи балів

	Види роботи	
1.	Систематичне ведення щоденника педагогічної практики.	10
2.	Звіт про виконану роботу.	10
3.	Конспекти проведення залікових занять в групі дітей раннього віку (2).	20
4.	Конспект проведення гри.	10
5.	Конспект проведення процесів життєдіяльності та колективних форм роботи (I і II половину дня).	10
6.	Психолого-педагогічна характеристика дитини раннього віку.	10
7.	Виконання індивідуального завдання.	10
8.	Організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта.	10
9.	Захист практики на підсумковій конференції.	10
Разом:		100

Після проходження педагогічної практики студенти повинні виявити рівень оволодіння такими професійними педагогічними вміннями:

- діагностувати рівні розвитку дітей раннього віку, сформованості психічних процесів, різних видів діяльності;
- враховувати результати діагностики в навчально-виховній, оздоровчо-профілактичній роботі, планувати її;
- створювати навчально-розвивальне, предметно-ігрове, мовленнєве середовище в групах

раннього віку;

- організовувати ігрову діяльність дітей раннього віку як засіб їх розвитку та виховання;
- забезпечувати всебічний гармонійний розвиток дитини;
- здійснювати педагогічний процес в закладах освіти;
- здійснювати професійну діяльність за обраною спеціалізацією;
- здійснювати контроль за ефективністю освітнього процесу, коректувати його.

Формою підсумкового контролю успіхів студента з дисципліни є диференційований залік. Оцінювання досягнутих успіхів за семестр проводиться за 100-бальною шкалою (шкала оцінювання університету), після чого переводиться у національну шкалу оцінювання та шкалу ECTS відповідно до таблиці.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Дошкільна та початкова освіта в сучасному педагогічному просторі: [монографія] / за заг. ред. О. В. Лобової, С. М. Кондратюк. СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. 352 с.
2. Маляр Л.В., Шикітка Г.М. Сучасні заклади дошкільної освіти в Україні і за рубежом: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи. Ужгород. ДВНЗ «УжНУ», 2023. 21 с.
3. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2-х до 7-ми років «Дитина» / Наук.кер Г.В. Беленька, О.А.Половіна, І.В. Кондратець; авт.колектив. : Г.В. Беленька, В.М. Вертугіна, К.І.Волинець та ін. К.ТОВ «АКМЕ ГРУП», 2021. 568 с.
4. Педагогіка українського дошкілля: Ч. 2. / Лисенко Н.В., Кирста Н.Р. Київ : Видав. Дім «Слово», 2019. 360 с.
5. Педагогіка українського дошкілля: Ч. 3. / Лисенко Н.В., Кирста Н.Р., Лазарович Н.Б. Київ : Видав. Дім «Слово», 2019. 376 с.
6. Пихтіна Н. Педагогіка гри: лекції. Київ : КНТ, 2023. 260 с.
7. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля / О.І. Білан, за заг. ред. О.В. Низковської. 256 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/Bilan_Programa_Ukrdoskillja_2017.pdf

Нормативно-правова база

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти): нова редакція. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkiln_oyi%20osvity.pdf (дата звернення: 15.06.2024).
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
4. Закон України «Про охорону дитинства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
5. Наказ МОН України «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0520-15#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
6. Наказ МОН України «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
7. Постанова КМ України «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.06.2024).

Допоміжна література

1. Гордій Н. Особливості впливу сім'ї та закладу дошкільної освіти на становлення процесу соціалізації дошкільника. Сучасні інноваційні технології у дошкільній освіті: зб. тез за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., м. Умань, 14–15 трав. 2020 р. Умань, 2020.

2. Дитина. Освітня програма для дітей від двох до семи років. наук. керів. В.О. Огнев'юк ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богиніч та ін. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 304 с.
3. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 424 с.
4. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник». Вид. 3-тє, доп. Тернопіль : Мандрівенць, 2023. 210 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/2023/15.03.2023/Kompl.prohrama.rozvytku.ditey.doshk.viku.2023-SONYASHNYK.15.03.2023.pdf>
5. Колобич О. П. Загальна психологія: навчально-методичний посібник. Львів : Растр-7, 2019. 172 с.
6. Карасьова К.В., Піроженко Т.О. Ігровий простір дитини. Київ : Шк. світ, 2011. 128 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).
7. Козак Л. Сучасна дошкільна освіта: європейський досвід розвитку Освітологічний дискурс. 2017. № 3-4. С. 235–251.
8. Крутій К. Проблеми запровадження моніторингу дошкільної освіти та шляхи їх вирішення. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія». Випуск 2 (2) 2015. С. 67-70.
9. Лазарович Н., Чупахіна С. Виробнича практика в групах дітей раннього віку : методичні рекомендації. Івано-Франківськ : Електронний ресурс., 2019. 30с.
10. Павелків Р. В. Гра як провідна діяльність дітей дошкільного віку / Дитяча психологія : навч. посіб. / Р. В. Павелків, О. П. Цигипало. Київ: Академвидав, 2017. 373 с.
11. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / Авт.- упор. А.П.Бурова. Тернопіль : Мандрівенць, 2010. 256 с.
12. Організація режимних процесів у ДНЗ / Упор. Кірсанова І.Ф. Х.: Вид. група «Основа», 2010. 175с.
13. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. 3-є видання, виправлене. Київ, 2015, 448 с.
14. Пономаренко Т. Управління в системі дошкільної освіти: навчальний посібник. Краматорськ: КЕП, 2012. 318 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Діагностика психічного розвитку дітей раннього віку: Шкала оцінки психічного розвитку від 1 до 3 років (15-36 місяців) (за методикою Манової-Томової). URL: <http://psylist.net/praktikum/00040.htm>
2. Дошкільна освіта дітей з особливими потребами. Сайт МОН. URL: <http://mon.gov.ua/ua/activity/education/6917/>
3. Конвенція про права дитини. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_021
4. Кочерга О. Психофізіологія дітей 1-3 років. Київ : Вид. дім «Шкл. світ» : Вид. Л. Галіцина, 2006. 128 с. (Б-ка «Шкл, світу»). Бібліогр.: с. 127. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4533/>
5. Підбір і використання іграшок для дітей дошкільного віку в дошкільних навчальних закладах». Методичні рекомендації Міністерства освіти і науки України від 18.07.08 № 1/9-470. URL:http://dnzsrp.at.ua/load/normativno_pravova_dokumentacija/pidbir_i_vik_oristannja_igrashok_dlja_ditej_doshkilnogo_viku_u_doshkilnomu_navch_alnomu_zakladi/2-1-0-6
6. Олексенко С. Діагностика психо-моторних здібностей у дітей раннього віку. Психологія дошкілля. № 12 (17), грудень 2010. С.12-17. URL:http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2381/1/S_Oleksenko_PD_12_IPPO.p_df
7. Освітній портал України www.pedpresa.com
8. Портал освітян України «МЦФЕР:Освіта» www.pedrada.com.ua/
9. Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році Наказ № 1/12490-23 від 21 серпня 2023 <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-okremi-pitannya-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище
ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище
ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №____ від «____» _____ 20____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)